

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра економіки підприємства**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри економіки
підприємства економічного факультету
Львівського національного університету
Імені Івана Франка
(протокол №1 від 31.08.2020р.)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ»,
що викладається в межах ОПП першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів всіх спеціальностей (за вибором студента)

Львів 2020р.

Назва курсу	Бізнес-планування
Адреса викладання курсу	М.Львів, Пр.Свободи, 18, корпус економічного факультету
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра економіки підприємства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Викладач(-і)	Лукашенко Тетяна Валентинівна – ст. викладач кафедри економіки підприємства
Контактна інформація	ел. пошта: Tetyana.Lukashenko@Lnu.edu.ua тел. (032) 239 40 25
Консультації по курсу	Щовівторка, 15.00 -16.00 (кафедра економіки підприємства, пр. Свободи 18/117)
Інформація про курс	Дисципліна вивчає сутність, цілі, логіку й методологію розробки бізнес-плану; його структуру та зміст, методи розробки окремих розділів бізнес-плану; технологію обґрунтування маркетингових рішень, фінансово-економічні розрахунки доцільності реалізації бізнес-плану; формує навички та вміння самостійної розробки бізнес-плану, забезпечення збалансованості його показників, формування інформаційного поля бізнес-планування, прогнозування тенденцій розвитку ринку, проведення фінансово-економічних розрахунків з використанням програмних засобів підтримки розробки бізнес-плану.
Коротка анотація курсу	Курс «Бізнес-планування» є вибіркоvim, викладається відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» протягом 5-го семестру в обсязі 4–и кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців системи спеціальних знань та навичок у бізнес-плануванні, формування професійних компетенцій, необхідних для здійснення даного виду діяльності. Основні завдання: вивчення теоретичних основ бізнес-планування підприємницької діяльності, його методології та організації, дослідження взаємозв'язку між стратегією підприємницької діяльності та бізнес-планами, ознайомлення із видами бізнес-планів, їх структурою, логікою розробки та оформлення, опанування методів і процесів бізнес-планування, вивчення змісту окремих розділів бізнес-плану та методики розрахунку планових показників, освоєння навичок бізнес-планування з врахуванням специфіки бізнесової діяльності, розвиток умінь з презентації бізнес-плану.
Література для вивчення дисципліни	Базова література: 1.Методичні рекомендації з розробки бізнес-плану підприємств, затв. Наказом Мінекономіки 06.09.2006 №290//[Електронний ресурс] - Режим доступу: www.me.gov.ua/Documents/Download?id=ae3e0327... 2.Методичні рекомендації з розробки бізнес-плану інвестиційних проектів, затв. Наказом Держагенства з інвестицій та розвитку

31.08.2010 №73//[Електронний ресурс] - Режим доступу:

<http://www.korosten.in.ua/uploads/files/pages/3535/metodichni-rekomendatsiyi.pdf>

3. Про затвердження форми проектної (інвестиційної) пропозиції, на основі якої готується інвестиційний проект, для розроблення якого може надаватися державна підтримка, Порядку розроблення та форми інвестиційного проекту, для реалізації якого може надаватися державна підтримка, затв. Міністерством економічного розвитку і торгівлі України 19.06.2012 №724//[Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1308-12>
4. Бізнес-планування : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. – К. : Знання, 2013. – 173 с.
5. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навчальний посібник.-Вид. 2-ге, доп / С. Ф Покропивний, С. М. Соболев, І. О. Швиданенко, О. Г. Дерев'яно. – К.: КНЕУ, 2002. – 379 с
6. Гетало В. П. Бізнес-планування : навч. посіб. / В. П. Гетало, Г. О. Гончаров, А. В. Колісник. – К. : Професіонал, 2008. – 240 с.
7. Должанський І. З. Бізнес-план: технологія розробки : навч. посіб. / І. З. Должанський, Т. О. Загорна. – К. : ЦНЛ, 2006. – 384 с.
8. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підруч. / О. С. Іванілов. – [2-ге вид.]. – К. : ЦУЛ, 2011. – 728 с.
9. Козловський В.О., Лесько О.Й. Бізнес-планування: навч. посіб. / В.О. Козловський, О.Й. Лесько. – УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2008. – 241с.
10. Кривонос А. О. Бізнес-планування на підприємстві : навч. посіб. / А. О. Кривонос. – К. : МАУП, 2006. – 160 с.
11. Кучеренко В. Р. Бізнес-планування фірми : навч. посіб. / В. Р. Кучеренко, В. А. Карпов, О. С. Маркітан. – К. : Знання, 2006. – 423 с.
12. Македон В. В. Бізнес-планування : навч. посіб. / В. В. Македон. – К. : ЦУЛ, 2009. – 236 с.
13. Тарасюк Г. М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз : навч. посіб. / Г. М. Тарасюк. – К. : Каравела, 2006. – 280 с.
14. Телетов О. С. Бізнес-план : навч. посіб. / О. С. Телетов. – Суми : В-во СумДУ, 2005. – 104 с.
15. Ясинський В. В. Бізнес-планування: теорія і практика: навч. посіб. / В. В. Ясинський, О. О. Гайдай. – К. : Каравела, 2004. – 232 с.

Додаткова література:

1. Бурик А.Ф. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / А.Ф. Бурик. – К. : ЦУЛ, 2018. – 260 с.
2. Карпов В. А. Планування та аналіз підприємницьких проектів : навч. посіб. / В. А. Карпов. – Одеса : ОНЕУ, 2015. – 243 с.
3. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз і планування : навч. посіб. / Г. О. Крамаренко. – К. : ЦУЛ, 2015. – 224 с.
4. Лаврів Л. А. Планування діяльності організації : навч. посіб. / Л. А. Лаврів. – Тернопіль : Крок, 2015. – 320 с.
5. Марченко О. І. Планування діяльності підприємства. Практикум : навч. посіб. / О. І. Марченко, Г. Б. Погрішук, В. Л. Фесюк. – Тернопіль : Економічна думка, ТНЕУ, 2015. – 458 с.
6. Михалюк Н. І. Планування діяльності підприємств : навч. посіб. / Н. І. Михалюк. – К. : Ліра-К, 2015. – 620 с.
7. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / Л. А. Швайка. – К. : Ліра-К, 2015. – 268 с.

	<p>8. Стрекалова Н. Д. Бизнес-планирование: Учебное пособие СПб.: Питер, 2012. — 352 с.</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті: http://www.nbu.gov.ua http://www.lsl.lviv.ua http://www.ukrstat.gov.ua www.europa.eu.int http://pgp-journal.kiev.ua https://sme.gov.ua/biznes-plan</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>120 год., з них 32 год лекційні заняття, 32 год практичних занять, 56 год самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після закінчення курсу студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність, цілі, функції та можливості використання бізнес-плану, організаційне та інформаційне забезпечення його розробки; - сутність стратегічних досліджень, вибір стратегії та бізнес-моделі на підготовчій стадії розробки бізнес-плану; - види бізнес-планів, їх зміст, логіку розробки та вимоги до оформлення з врахуванням вітчизняної та зарубіжної практики; - сутність та зміст основних розділів бізнес-плану; - методи прогнозування попиту на продукцію на основі дослідження галузі, підприємства, ринку; - методика вибору маркетингової стратегії бізнес-плану та розрахунку маркетинг-плану; - методика техніко-економічного обґрунтування планових завдань виробничими та організаційними ресурсами; - зміст та технологію розробки фінансових планових документів; - розрахунок потреби в інвестиціях та її обґрунтування джерелами інвестицій в реалізацію бізнес-плану; - сутність та види ризиків, основи їх оцінювання та способи зниження; - особливості розробки бізнес-планів в різних галузях бізнесу; - порядок та вимоги до презентації бізнес-плану. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - творчо використовувати отримані теоретичні знання з бізнес-планування на практиці; - організувати розробку бізнес-плану; - відшукати джерела інформації і сформулювати необхідну інформаційну базу для розробки бізнес-плану; - аналізувати внутрішнє та зовнішнє середовище реалізації бізнес-плану; - сформулювати бізнес-ідею, визначити її перспективність на основі оцінки сильних та слабких сторін передбачуваного бізнесу; - обґрунтувати вибір стратегії підприємства /бізнес-проекту; - виявляти вид необхідного бізнес-плану залежно від передбачуваного бізнесу; - будувати модель бізнес-плану відповідно до його призначення; - вибирати різні методики та прийоми планування показників бізнес-плану залежно від конкретних ситуацій; - проводити дослідження ринку та визначати стратегію маркетингу; - самостійно проводити розрахунок показників та окремих розділів бізнес-плану; - оцінювати можливості фінансового забезпечення реалізації бізнес-

	<p>плану;</p> <ul style="list-style-type: none"> - виявляти та управляти ризиками в процесі реалізації бізнес-плану; - презентувати розроблений бізнес-план.
Ключові слова	Бізнес-план, планування, стратегія, структура, розділи, показники, продукція, підприємство, маркетинговий план, виробничий план, організаційний план, фінансовий план, ризики.
Формат курсу	Очний (проведення лекцій, практичних, самостійна робота, консультування)
Теми	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бізнес-планування, як інструмент управління бізнесом. 2. Методологія та організація бізнес-планування. 3. Стратегія, як концептуальна основа розробки бізнес-плану. 4. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану. 5. Продукт (послуги) та ринок. 6. Маркетинговий план. 7. Виробничий план. 8. Організаційний план. 9. Фінансовий план. 10. Оцінка ризиків та страхування.
Підсумковий контроль, форма	Залік вкінці курсу
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з макро-, мікроекономіки, аналізу характеристик товарів та послуг, бухгалтерський облік та оподаткування, теорія ймовірності та математична статистика, основи бізнесу.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Презентації Лекції</p> <p>Інтерактивні методи (демонстраційні вправи, ситуаційні вправи, задачі, мозковий штурм, дискусії, робота з тестовими та іншими діагностичними методиками тощо)</p> <p>Здобувачі вищої освіти працюють з інформацією, зокрема з використанням мережі Інтернет, виконують усні та письмові розрахункові та тестові завдання, виступають з промовами і презентаціями, підготовленими ними у формі групових та/або індивідуальних проєктів. Програмою передбачено такі проєкти для формування професійної компетентності: виступ-інформування за темами практичних занять, презентація розв'язку завдань, захист індивідуального науково-дослідного завдання.</p>
Необхідне обладнання	Проектор, комп'ютер з можливістю підключення до Інтернет, екран для проектора, фліпчарт
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Модульне опитування – 2-а модулі по 30 балів.</p> <p>Виступ на практичному занятті – 5 балів, участь в обговоренні питання, в дискусії, суттєве доповнення (залежно від змісту та наповнення) до 3-х балів.</p> <p>Розв'язання навчально-дослідних завдань - 3 бали.</p> <p>Індивідуальне практичне завдання зі складання фінансового розділу бізнес-плану (10 балів).</p>
Питання до заліку*	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність планування. Бізнес-план, як складовий елемент системи планів. 2. Визначення бізнес-плану, його мета та специфіка. 3. Класифікація бізнес-планів. 4. Функції та цілі розробки бізнес-плану. 5. Принципи та методи бізнес-планування. 6. Інформаційне поле бізнес-планування: види та джерела вихідної інформації.

7. Організація бізнес-планування в підприємницьких організаціях.
8. Етапи бізнес-планування та їх зміст.
9. Презентація бізнес-плану, її призначення та порядок проведення.
10. Розробка стратегії бізнесу на підготовчій стадії бізнес-планування.
11. Оцінювання зовнішніх можливостей та загроз для бізнесу.
12. Вивчення сильних та слабких сторін підприємства (бізнес-проекту). SWOT-аналіз.
13. Визначення місії підприємства (бізнес-проекту) та формування цілей його діяльності.
14. Аналіз стратегічних альтернатив та вибір стратегії.
15. Бізнес-модель, як концептуальна основа розробки бізнес-плану.
16. Структура бізнес-плану та підходи до її формування.
17. Логіка розробки бізнес-плану.
18. Вимоги до написання та оформлення бізнес-плану.
19. Зміст і оформлення титульної сторінки та резюме бізнес-плану.
20. Зарубіжний досвід побудови змісту бізнес-плану.
21. Опис підприємства (бізнес-проекту) в бізнес-плані.
22. Опис продукції підприємства (бізнес-проекту) в бізнес-плані.
23. Характеристика галузі та оцінювання її перспективності.
24. Дослідження ринку. Сегментування ринку та позиціонування продукції (послуг) на ньому.
25. Прогнозування попиту на продукцію (послуги) бізнес-плану.
26. Аналіз конкурентів та конкуренції при розробці бізнес-плану.
27. Завдання та логіка розробки маркетинг-плану.
28. Стратегія та види маркетингу.
29. Товарна політика підприємницької організації.
30. Цінова політика підприємницької організації.
31. Методи встановлення цін на продукцію (послуги) бізнес-плану.
32. Збут та збутова політика.
33. Комунікаційна політика, реклама та просування продукції.
34. Бюджет маркетингу та його розрахунок.
35. Прогнозування обсягів продажу продукції.
36. Цілі, завдання та структура виробничого плану.
37. Розрахунок виробничої програми бізнес-плану та її обґрунтування виробничими потужностями.
38. Розрахунок потреби в основних засобах.
39. Розрахунок потреби в оборотних засобах.
40. Цілі та структура організаційного плану.
41. Види організаційних структур управління та їх характеристика.
42. Функціональні структури, їх переваги, недоліки та умови застосування.
43. Проектні структури, їх переваги, недоліки, умови застосування. .
44. Розрахунок потреби в персоналі та витрат на оплату праці.
45. Календарне планування робіт з виконання проекту.
46. Розробка фінансової стратегії підприємницької організації.
47. Значення, зміст і порядок розробки фінансового плану.
48. Розробка плану доходів та витрат.
49. Планування грошових надходжень та виплат.
50. Прогнозування фінансового балансу підприємства.
51. Визначення джерел фінансування інвестицій в реалізацію бізнес-плану.
52. Сутність та види ризиків.
53. Зміст та цілі розробки розділу бізнес-плану «Оцінка ризиків».
54. Оцінка ризиків. Матриця ризиків.

	55. Способи зниження ризиків.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

**Залік зараховується за сумою балів, отриманих студентом за результатами участі в навчальному процесі та виконання поставлених завдань.*